

UPPLEVD RELATIONS-TILLFREDSSTÄLLELSE VID UTSATTHET FÖR PARTNERVÅLD OCH ATTITYDER TILL PARTNERVÅLD

Linn Al Khatib, Omaila Al Rubaye & Sofie Bodérus

Vårterminen 2019

Självständigt uppsatsarbete, 15 hp

Huvudområde: kriminologi

Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete

Handledare: Joakim Petersson

Sammanfattning

Partnervåld är ett globalt folkhälsoproblem som drabbar män och kvinnor samt är kostsamt för samhället på grund utav dess konsekvenser. Utsatthet för partnervåld samt attityder till partnervåld är något som kan påverka hur människor mår i sina partnerrelationer. Syftet med studien var att undersöka hur den upplevda relations-tillfredsställelsen kan skilja sig vid olika aspekter av partnervåld, specifikt utsatthet för partnervåld och attityder till partnervåld bland unga universitetsstudenter. Studien använde normaliseringsprocessen som teoretisk grund för att nyansera och förklara förhållanden mellan relations-tillfredsställelse, utsatthet för partnervåld samt attityder till partnervåld. För att undersöka detta utfördes en tvärsnittsdesign med en enkät. Totalt ingick i studien 545 respondenter, men efter internt bortfall bestod urvalet av 220 respondenter, varav 144 kvinnor, 75 män och 1 annan. Resultatet visade på en signifikant skillnad av den upplevda relations-tillfredsställelsen mellan de som var utsatta respektive icke-utsatta för partnervåld. Vidare visade resultatet ingen signifikant skillnad gällande relations-tillfredsställelse och accepterande attityd respektive icke-accepterande attityd till partnervåld. Slutligen diskuterades resultatet utifrån tidigare forskning och teori.

Nyckelord: relations-tillfredsställelse, utsatthet för partnervåld, attityder till partnervåld, normaliseringsprocess.

Abstract

Partner violence is a globally occurring public health problem that affects both men and women and is costly to society because of its consequences. Victimization to partner violence and attitudes to partner violence is something that can affect how people feel in their relationships. The purpose of the study was to examine perceived relationship satisfaction in relation to partner violence, specifically victimization of partner violence and attitudes to partner violence among young college students. The study used the normalization process as the theoretical basis to explain the relationship between relational satisfaction, victim to partner violence and attitudes toward partner violence. A cross sectional design was used. A total of 545 respondents participated in the study, of which 220 respondents were included in the final sample (144 women, 75 men). The result showed a significant difference in perceived relationship satisfaction between victimization to partner violence and non-victimization to partner violence. The result showed no significant difference regarding relationship satisfaction and an accepting attitude and non-accepting attitude towards partner violence. Findings are discussed in view of previous research and theory.

Keywords: relationship satisfaction, victimization to partner violence, attitudes to partner violence, normalization process.

Criminology III, Spring 2019. Advisor: Joakim Petersson.

Innehållsförteckning

Upplevd relations-tillfredsställelse vid utsatthet för partnervåld och attityder till partnervåld	1
Definitioner	2
Tidigare forskning	3
Normaliseringsprocessen som teoretisk grund	5
Syfte och frågeställningar.....	7
Metod	8
Deltagare.....	8
Material.....	9
The Couple Satisfaction Index [CSI].....	9
Utsatthet för partnervåld.	10
Vinjett & Opinion of Domestic Violence Scale.....	10
Pilotstudie.	11
Procedur.....	11
Etiska aspekter	12
Statistiska analyser	13
Resultat	14
Diskussion	17
Metoddiskussion.....	20
Praktiska implikationer och framtida forskning.....	22
Slutsatser.....	23
Referenslista	24

Upplevd relations-tillfredsställelse vid utsatthet för partnervåld och attityder till partnervåld

Partnervåld är ett globalt förekommande folkhälsoproblem som drabbar kvinnor, män, barn och är kostsamt för samhället (Kamimura, Nourian, Assasnik & Franchek-Roa, 2016; Paat & Markham, 2019; Park & Kim, 2017; Smith Slep, Foran & Heyman, 2014; World Health Organization [WHO], 2002). Partnervåld tenderar att vara ett komplext fenomen eftersom det kan innefatta alltifrån större händelser som misshandel och mord till mindre händelser som hot och kontroll (Frenzel, 2014; Smith Slep m.fl., 2014). Enligt en nationell kartläggning utsätts unga vuxna i störst utsträckning för partnervåld i samhället (Frenzel, 2014). Att vara utsatt för partnervåld är något som påverkar hur en individ känner sig och mår i en relation, vilket kan påverka graden av relations-tillfredsställelse (Ahlborg, Lilleengen, Lönnfjord & Petersen, 2012; Baucom, Epstein & La Tillade, 2002; Kaura & Lohman, 2009). Hur en individ förhåller sig till andras utsatthet är även något som kan påverka hur en individ uppfattar sin egen utsatthet (Kaura & Lohman, 2009). Vid en normalisering av andras utsatthet, skapas en accepterande attityd, vilket kan påverka hur en individ ser på partnervåld i sin egen relation. Beroende på vilken grad av accepterande attityd individen besitter, påverkar detta deras relations-tillfredsställelse.

Den befintliga kunskapen gällande partnervåld är omfattande och väl undersökt. Tidigare studier har genomfört omfattande undersökningar om relationen mellan attityder-, bakomliggande faktorer- och brottspreventiva åtgärder för partnervåld (Anderson m.fl., 2011; Bowen m.fl., 2013; Fröberg & Strand, 2018; McNaughton Reyes, Foshee, Niolon, Reidy & Hall, 2016; Paat & Markham, 2019; Peterson m.fl., 2018). Däremot finns det begränsat med forskning gällande grad av upplevd relations-tillfredsställelse och partnervåld (Kaura & Lohman, 2009; Rhatigan & Axsom 2006; Rusbult, Martz & Agnew, 1998). Den befintliga forskningen menar att utsatthet för partnervåld samt attityder till partnervåld kan resultera med olika utfall på den upplevda graden av relations-tillfredsställelse. Utsatthet för partnervåld kan resultera med en högre eller lägre grad av upplevd relations-tillfredsställelse. Beroende på vad en individ har för attityd till partnervåld kan det även påverka på dess relations-tillfredsställelse. En accepterande attityd skapar en normaliserad bild av våldet och relations-tillfredsställelsen blir därför opåverkad (Bethke & DeJoy, 1993; Kaura & Lohman, 2009; Paat & Markham, 2019). Individer med en icke-accepterande attityd mot partnervåld, inser i större utsträckning problematiken i relationen, vilket kan påverka relations-tillfredsställelse negativt. Av denna tvetydighet blir det av intresse att studera hur relations-tillfredsställelse ser ut i en relation där det förekommer partnervåld. Denna studie avser att

studera hur den upplevda relations-tillfredsställelse kan skilja sig vid olika aspekter av partnervåld. De aspekter som studien ämnar att undersöka specifikt är utsatthet för partnervåld och attityder till partnervåld bland unga universitetsstudenter. Detta då dessa fenomen är mindre undersökta inom det kriminologiska forskningsfältet (Kaura & Lohman, 2009).

Definitioner

Hur individer känner och mår i en relation påverkas av deras upplevda relations-tillfredsställelse (Ahlborg m.fl., 2012; Baucom, Epstein & La Tillade, 2002). Relations-tillfredsställelse innebär graden av hur tillfredsställda individer är med deras relation, vilket innefattar faktorer som; engagemang i relationen, öppen kommunikation och ett gemensamt ansvar i relationen. Individers upplevda relations-tillfredsställelse påverkas även av individuella känslor, tankar och beteenden i relationen (Funk & Rogge, 2007; Hendrick, 1988). Individer kan uppleva en hög respektive låg grad av relations-tillfredsställelse. En låg grad av relations-tillfredsställelse kännetecknas även av en dålig kommunikation med sin partner, vilket kan resultera i frustration och konflikter eftersom deras förväntningar av relationen inte tillgodoses (Burman & Margolin, 1992). En hög grad av relations-tillfredsställelse kännetecknas av de individer som anser sig leva i en relation som är stark, vilket innebär att de har en god kommunikation och är engagerade i relationen (Ahlborg m.fl., 2012).

Partnervåld kan kännetecknas av återkommande mönster som består av handlingar som anses vara subtila men även kan övergå i grov brottslighet (Socialstyrelsen, u.å.). Partnervåld definieras av våldsamma, aggressiva eller kontrollerande beteenden som avser att dominera den andra individen i en relation (Park & Kim, 2017; Radzilani-Makatu & Mahlalela, 2015). Det kan innebära beteenden i form av fysiskt eller psykiskt våld (Park & Kim, 2017; Radzilani-Makatu & Mahlalela, 2015; Socialstyrelsen, u.å.). Fysiskt våld omfattar handlingar där en individ bland annat blir dragen i håret, knuffad, eller fasthållen. Psykiskt våld handlar om handlingar där en individ direkt eller indirekt blir utsatt för hot (t.ex. om att lämna relationen eller om att inskränka friheten), trakasserier (t.ex. i form av kontrollbehov) eller andra former av förolämpningar. Psykiskt våld innebär även att individens sociala liv successivt reduceras. Generellt så uppmärksammas psykiskt våld i mindre utsträckning jämfört med fysiskt våld då det anses vara mindre allvarligt (Frenzel, 2014; Lundgren, Heimer, Westerstrand & Kalliokoski 2001; Smith Slep m.fl., 2014). I enlighet med denna definition, avser denna studie att undersöka utsatthet för partnervåld som innefattar dessa subtila fysiska och psykiska handlingar.

Attityder till partnervåld innefattar faktorer som acceptans, rättfärdigande och tolerans gentemot partnervåld (Kaura & Lohman, 2007). Attityder kan variera i betydelse samt i grad av styrka, vilket innebär att individer kan erhålla en positiv eller negativ attityd (Rosén, 2019). I denna studie definieras attityd till partnervåld i två grupper, accepterande attityd respektive icke-accepterande attityd.

Tidigare forskning

Enligt den tidigare forskning finns en förhöjd risk att partnervåld förekommer i en relation bland yngre par som är mellan 16 till 24 år samt bland universitetsstudenter (Axell, 2018; Frenzel, 2014; Park & Kim, 2017; Radzilani-Makatu & Mahlalela, 2015; Straus, 2008). I en internationell studie som undersökt partnervåld bland universitetsstudenter, inklusive svenska universitet, uppgav en tredjedel av både kvinnliga och manliga studenter att de har varit utsatta för partnervåld någon gång under deras liv (Straus, 2008). Det är vanligare att kvinnor utsätts för partnervåld, drygt var fjärde kvinna och var sjätte man har utsatts någon gång i sitt liv (Frenzel, 2014). Det är även vanligare att ha blivit utsatt för psykiskt våld än fysiskt våld. I Sverige har 24% av kvinnor och 15% av män utsatts för psykiskt partnervåld. Medan 15% av kvinnor och 8% av män har blivit utsatta för fysiskt partnervåld.

Tidigare forskning har studerat flertal olika aspekter av partnervåld men den befintliga kunskapen gällande upplevd relations-tillfredsställelse i en relation där partnervåld förekommer är mindre undersökt (Anderson m.fl., 2011; Bowen m.fl., 2013; Fröberg & Strand, 2018; Kaura & Lohman, 2007; Paat & Markham, 2019; Peterson m.fl., 2018). Studier som undersökt relations-tillfredsställelse och partnervåld har i störst utsträckning enbart fokuserat på nivå av engagemang i relationen (Bethke & DeJoy, 1993; Kaura & Lohman, 2009; Rhatigan & Axsom 2006; Rusbult m.fl., 1998). Engagemang är en del av relations-tillfredsställelse, vilket är en faktor som har visat sig kunna påverka universitetsstudenters attityder gentemot partnervåld i en relation. Ett starkt engagemang leder till en större acceptans av våld, samt en större risk att förminska och inte inse allvarlighetsgraden av beteendet.

Däremot har den befintliga kunskapen som faktiskt undersökt upplevd relations-tillfredsställelse i sin helhet, presenterat tvetydiga resultat som indikerar att det finns olika utfall på upplevd relations-tillfredsställelse vid utsatthet för partnervåld. Individer som utsätts för konflikter och partnervåld inom relationen, rapporterar ofta en lägre grad av relations-tillfredsställelse än de som inte är utsatta för partnervåld (Cramer, 2003; Rhatigan & Street, 2005; Weigel & Ballard-Reisch, 2002). Detta kan bero på att en relation med låg relations-tillfredsställelse i större utsträckning innefattar negativa uttryck gentemot sin partner och en

emotionell distansering (Burman & Margolin, 1992). Enligt Bauserman och Arias (1992) är grad av våld en faktor kan påverka upplevd relations-tillfredsställelse. Individer som utsätts för grövre former av våld tenderar att rapportera lägre grad av relations-tillfredsställelse. Dessutom har typ av våld, i form av fysiskt och psykiskt våld, en tendens att ge olika konsekvenser som påverkar den upplevda relations-tillfredsställelsen (Frenzel, 2014; Kaura & Loham, 2007; Rusbult m.fl. 1998; Srinivas & DePrince, 2015). Utsatthet för fysiskt partnervåld, har i jämförelse med utsatthet för psykiskt partnervåld, påvisat drabba individer i större utsträckning för fler allvarliga konsekvenser. Detta i sin tur påverkar den upplevda relations-tillfredsställelsen i deras partnerrelation.

Enligt en svensk undersökning redogörs även att subtila former av våld, exempelvis kontrollerande beteenden, kan resultera med negativa konsekvenser som i sin tur kan påverka den upplevda relations-tillfredsställelsen (Lundgren m.fl., 2001). Denna undersökning visade att 58% av de kvinnor som har blivit hotade i en relation rapporterar flest negativa konsekvenser, där den störst rapporterade konsekvensen var vrede eller hat. Vidare visade undersökningen att 64% av de kvinnor som blivit utsatt för någon typ av våld drabbas av olika konsekvenser, exempelvis depression, ångest eller skamkänslor. Dessa olika konsekvenser är faktorer som kan påverka och minska den upplevda relations-tillfredsställelsen i en relation. Ett annat utfall av partnervåld är en högre grad av upplevd relations-tillfredsställelse (Capaldi & Crosby, 1997; Lundgren m.fl., 2001). Utsatthet för partnervåld behöver inte nödvändigtvis innebära en låg grad av relations-tillfredsställelse. Enligt en amerikansk studie som undersökt unga parrelationer där det förekom våld, i form av psykiskt och fysiskt partnervåld, kunde det resultera med hög grad av relations-tillfredsställelse hos den utsatta (Capaldi & Crosby, 1997). Detta då de individer som rapporterar hög grad av relations-tillfredsställelse trots att de är utsatta för partnervåld, kan ha en högre accepterande attityd för våld inom relationen. Detta kan förklaras med att den utsatta individen successivt har skapat en accepterande attityd för våldet och normaliserat beteendet. Anledningar till varför de kan rapportera en hög grad av relations-tillfredsställelse trots deras utsatthet, är att de själva inte ser sig som utsatta för partnervåld, eftersom beteendet har normaliserats (Lundgren m.fl., 2001). Detta leder till att dessa individer stannar kvar längre i relationen där partnervåld förekommer. Individer som utsätts för partnervåld inser ofta detta efter att de avslutat en relation då deras isolering har brutits och de själva kan sätta ord på dessa handlingar.

En faktor som kan påverka den upplevda relations-tillfredsställelsen i en relation är enligt tidigare forskning den individuella attityden till partnervåld (Heise, 2011; Wang, 2019). Attityd i form av acceptans av våld i en relation påverkar och influerar upplevd relations-tillfredsställelse (Jackson,

Cram, & Seymour, 2000; Kaura & Lohman, 2007). Det har betonats att relations-tillfredsställelsen påverkas i mindre utsträckning av de som har en accepterande attityd, även fast de var utsatta av partnervåld. De personer som har varit utsatta för partnervåld samt har en accepterande attityd till partnervåld rapporterar även färre konsekvenser i form av mental ohälsa. Detta kan bero på att beteendet inte anses vara avvikande, vilket gör att de inte reflekterar över deras utsatthet. Därav påverkas inte deras relations-tillfredsställelse negativt. Har en utsatt individ däremot en låg grad av accepterande attityd kan det påverka den upplevda relations-tillfredsställelsen i en negativ riktning, eftersom dessa individer är mer troliga att inse problematiken i relationen. En annan konsekvens av en låg grad av acceptans gentemot våld är ökad risk att drabbas av mental ohälsa. Vidare finns det en skillnad mellan grad av accepterande attityd mellan män och kvinnor, då forskning har indikerat att män har en mer accepterande attityd till våld samt en högre tolerans i jämförelse med kvinnor (Jackson m.fl., 2000). Enligt Kaura och Lohman (2007) som studerat acceptans av attityd i förhållande till utsatthet av partnervåld bland amerikanska universitetsstudenter, visade resultatet även att män erhöll en högre grad av accepterande attityd. Sammanfattningsvis indikerar tidigare forskning att grad av upplevd relations-tillfredsställelse skiljer sig beroende på olika aspekter av partnervåld. Den befintliga forskningen presenterar tvetydiga resultat, vilket bör studeras närmare av framtida studier för att bidra till den nuvarande kunskapsluckan. Därav kommer denna studie studera dessa fenomen närmare för att minska kunskapsbristen samt skapa en utgångspunkt för framtida kriminologiska studier.

Normaliseringsprocessen som teoretisk grund

Normaliseringsprocessen är en teori som förklarar utsatthet i en våldsam relation ur ett offerperspektiv (Amnesty, 2011; Frenzel, 2014; Lundgren m.fl., 2001; Prop. 1997/98:55). Normaliseringsteorin syftar till att förklara hur våldet gradvis normaliseras av både förövaren och den utsatta. Normaliseringsprocessen föregår i relationer där det förekommer både fysiskt och psykiskt våld i en partnerrelation. Det grundar sig i en relation där gärningspersonen till en början är kärleksfull och omsorgsfull gentemot sin partner, vilket sedan successivt förändras till ett kontrollerande och dominerande beteende. Därefter förstärks normaliseringen, då våldet förekommer under en längre period i relationen och blir en del av vardagen. Normaliseringsprocessen belyser hur individer som lever med våldsamma eller kontrollerande partners, lever i en process där gränser successivt förflyttas och får en ny betydelse. Ett beteende som uppfattas av utomstående som kontrollerande och våldsamt, uppfattas av den utsatta istället som en del av relationen. Våldet får därför en ny betydelse genom att den neutraliseras och normaliseras hos respektive partner. Den utsatta

skuldbelägger sig själv eftersom våldet tolkas som ett uttryck för sitt misslyckande. Den utsatta partnern blir gradvis isolerad till följd av att det egna utrymmet förminskas i livet och anpassas allt mer efter gärningspersonen. Detta möjliggör att tidigare gränssättningar successivt suddas ut och skjuts framåt vilket leder till att den utsatta accepterar och normaliserar partnervåld. För att en utsatt ska uppfatta partnerns våldshandlingar som just våld, förutsätts att den utsatta inte längre normaliserar dessa handlingar och inte skuldbelägger sig själv. Avnormaliseringsprocessen förutsätter att den utsattes isolering brutits och att förövaren inte längre har samma kontroll.

Normaliseringsprocessen förklarar och nyanserar relationen mellan relations-tillfredsställelse, utsatthet för partnervåld och attityder till partnervåld. Detta eftersom en hög upplevd grad av relation-tillfredsställelse inte förutsätter en fungerande relation, fri från våld (Capaldi & Crosby, 1997; Lundgren m.fl., 2001). Det är möjligt att normaliseringsprocessen gör att en individ som är utsatt för partnervåld upplever en hög grad av relations-tillfredsställelse eftersom individen då har normaliserat partnervåld och inte inser dess allvarlighetsgrad, i sin egen relation eller andras. Således har individen stegvis skapat en accepterande attityd till partnervåld, och anser därför inte att beteendet är problematiskt. I nästkommande avsnitt kommer det att redogöras för studiens problemformulering

Problemformulering

Relations-tillfredsställelse påverkar individens välmående och psykiska hälsa. Konsekvenser av partnervåld som sorg och smärta är svårt att mäta och är många gånger osynligt för resten av samhället, då förekomsten av våld ofta sker bakom stängda dörrar (WHO, 2002). Att studera hur en person mår och känner sig i en relation blir således viktigt både för samhället i sin helhet och individens välmående. Partnervåld är ett förekommande problem bland unga universitetsstudenter och har en tendens att medföra allvarliga konsekvenser (Baucom m.fl., 2002; Coker m.fl., 2002; Ferrari m.fl., 2016; Hester m.fl., 2015; Park & Kim, 2017; Radzilani-Makatu & Mahlalela, 2015; Straus, 2008). Konsekvenser av partnervåld är kostsamt för samhället och kan resultera i livslånga påföljder i form av både fysiska och psykiska problem för den utsatta. Fysiska konsekvenser kan exempelvis vara blåmärken, frakturer, krosskador eller sår som har uppkommit från att ha blivit knuffad, sparkad eller slagen (WHO, 2002). Psykiska konsekvenser är exempelvis depression, ångest och posttraumatisk stress syndrom [PTSD] (Coker m.fl., 2002; Ferrari m.fl., 2016; Hester m.fl., 2015). Konsekvenserna av partnervåld påverkar därav grad av upplevd relations-tillfredsställelse i en relation (Funk & Rogge, 2007; Hendrick, 1988).

Grad av accepterande attityd gentemot partnervåld är även en aspekt som kan påverka

individens upplevda relations-tillfredsställelse (Capaldi & Crosby, 1997; Lundgren m.fl., 2001). Det har visat sig att de som har en icke-accepterande attityd har en lägre grad av relations-tillfredsställelse. Dock är den befintliga forskningen gällande attityders påverkan på relations-tillfredsställelse mindre etablerat (Kaura & Lohman, 2009; Paat & Markham, 2019). Den tidigare forskningen kring relations-tillfredsställelse och utsatthet för partnervåld har presenterat tvetydiga resultat som beskriver olika utfall. Å ena sidan menar en del forskning att utsatthet för partnervåld påverkar den upplevda relations-tillfredsställelsen i negativ riktning (Cramer, 2003; Rhatigan & Street, 2005; Weigel & Ballard-Reisch, 2002). Å andra sidan visar en annan forskning att vid utsatthet för partnervåld kan individer fortfarande uppleva en hög grad av relations-tillfredsställelse (Capaldi & Crosby, 1997; Lundgren m.fl., 2001). Detta förklaras med normaliseringsprocessen, då dessa individer under sin utsatthet normaliserar och inte inser allvarlighetsgraden av våldet (Amnesty, 2011; Frenzel, 2014; Lundgren m.fl., 2001).

Eftersom partnervåld är ett globalt folkhälsoproblem (WHO, 2002), är det av stor vikt att undersöka hur relations-tillfredsställelse kan skilja sig beroende på olika aspekter av partnervåld. En ökad förståelse och kunskap kring dessa fenomen krävs för att belysa dess konsekvenser samt förbättra möjligheten till att implementera brottspreventiva åtgärder bland unga individer. Därför avser denna studie att undersöka fenomenet relations-tillfredsställelse, utsatthet för partnervåld samt attityder till partnervåld bland universitetsstudenter i ett svenskt medelstort universitet.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att studera hur den upplevda relations-tillfredsställelsen kan skilja sig vid olika aspekter av partnervåld. De aspekter som studien ämnar att undersöka specifikt är utsatthet för partnervåld och attityder till partnervåld bland unga universitetsstudenter.

1. I vilken utsträckning finns det skillnader på den upplevda relation-tillfredsställelse mellan studenter som är utsatta respektive icke är utsatta för partnervåld?
  - I vilken utsträckning finns de eventuella skillnader på den upplevda relations-tillfredsställelsen mellan utsatta kvinnor och män, respektive icke-utsatta kvinnor och män?
2. I vilken utsträckning skiljer sig relations-tillfredsställelse mellan de som blir utsatta för psykiskt partnervåld och fysiskt partnervåld?
3. I vilken utsträckning finns det skillnader på den upplevda relations-tillfredsställelsen beroende på om studenten har accepterande respektive icke-accepterande attityder till partnervåld?

- I vilken utsträckning finns de eventuella skillnader på den upplevda relations-tillfredsställelsen mellan accepterande attityd bland kvinnor och män, samt icke-accepterande attityd mellan kvinnor och män?

Metod

För att bemöta studiens syfte genomfördes en tvärsnittsstudie med kvantitativ forskningsansats. Studien utgick från en mellanindividdesign då den avser att undersöka hur den upplevda relations-tillfredsställelse skiljer sig i en nuvarande relation mellan utsatthet för partnervåld samt attityder till partnervåld. Datainsamling till denna studie var en del av ett större projekt som utfördes vid ett medelstort svenskt universitet. I samband med deltagandet i det stora projektet skapades en gemensam enkät som bestod av totalt fem frågeformulär som avsåg att undersöka olika aspekter av partnervåld. Dessa frågeformulär mätte attityder till partnervåld, stalking, relations-tillfredsställelse, utsatthet för partnervåld och om respondenten själv har utsatt någon för partnervåld. I denna studie användes endast tre frågeformulär för att besvara studiens syfte. Dessa tre frågeformulär var: The Couple Satisfaction Index [CSI] (Funk & Rogge, 2007), Opinion of Domestic Violence Scale [ODVS] (Ahmed, Aldén, & Hammarstedt, 2013) och Utsatthet för partnervåld.

Deltagare

Studiens population utgjordes av nuvarande studenter vid ett medelstort svenskt universitet. För att nå till den önskade populationen användes ett strategiskt urval eftersom det fanns ett antal kriterier som skulle uppfyllas för att ingå i stickprovet (Trost & Hultåker, 2016). De olika kriterierna var att respondenten skulle vara mellan 18 - 29 år och vara i en nuvarande relation samt nuvarande student. Totalt var $N= 545$ respondenter som besvarade projektgruppens enkät. Därefter blev det interna bortfallet 325 på grund av studiens olika kriterier. Av det totala interna bortfallet var det 271 respondenter som inte hade en nuvarande relation, två blev bortfall då de ej hade fyllt i samtyckeskravet och två som ej var studenter. Vidare uteslöts 26 respondenter med anledning att deras ålder var 30 - 48 år vilket inte är aktuellt för denna studie. Det var ytterligare 24 respondenter som blev internt bortfall eftersom det saknades mer än ett besvarat item på mätinstrumentet CSI. Slutligen blev en ytterligare respondent som internt bortfall då denne ej svarat på frågeformuläret Utsatthet för partnervåld.

Totalt bestod stickprovet för denna studie av $N= 220$ respondenter varav könsfördelning var 144 (65,5%) kvinnor, 75 (34,1%) män och 1 (0,5%) annat. Respondenten annat blev utesluten i de analyser som avsåg att undersöka eventuella könsskillnader. Denna ojämna

könsfördelning är representativ för universitetet då 60% av de universitetsstuderande är kvinnor (Örebro universitet, 2018). Åldersspannet var 19 - 29 år ($M = 23,1$, $SD = 2,4$). Det erhöles ingen ersättning för respondenternas medverkan.

Material

Data till studien samlades in genom enkäter i pappersform. Enkäten var på svenska vilket innebar att personer som inte talade svenska inte kunde delta i studien. Enkäten inleddes med demografiska bakgrundsfaktorer såsom respondentens kön, ålder och om respondenten är nuvarande student. Det frågades även om personen lever i en relation, med sju olika svarsalternativ som varierade från "nej" till "gift". Eftersom enkäten var en del av ett större projekt bestod den i sin helhet av fem olika frågeformulär, men för att besvara syftet med denna studie användes endast tre frågeformulär. Ett av de tre frågeformulären var CSI som avsåg att mäta graden av respondentens upplevda relations-tillfredsställelse. Det andra frågeformuläret avsåg att mäta deras utsatthet för partnervåld och det tredje frågeformuläret vad ODVS som avsåg att mäta respondentens attityd till partnervåld. En utförligare förklaring av mätinstrumenten följer i nästkommande avsnitt.

The Couple Satisfaction Index [CSI]. Deltagarnas upplevda relations-tillfredsställelse i deras nuvarande relation mättes med mätinstrumentet CSI som bestod av 16 olika items (Funk & Rogge, 2007). CSI är ett tidigare testat och validerat mätinstrument för relations-tillfredsställelse av flertal tidigare studier (Funk & Rogge, 2007; Graham, Diebels & Barnow, 2011). Mätinstrumentet är i sin ursprungsform på engelska och består av 32 items. För att öka möjligheterna till ett större urval användes en validerad förkortad version på 16 items (Funk & Rogge, 2007). Då studiens syfte var att undersöka en svensk population så översattes mätinstrumentet först från engelska till svenska, och därefter tillbaka till engelska för att säkerställa att den var korrekt översatt. Översättningen utfördes av studiens författare enskilt oberoende av varandra, därefter jämfördes resultaten för en enhetlig korrekt översättning. Exempel på item är "*Vänligen ange graden av lycka, med alla aspekter i åtanke, med ditt förhållande*"; "*Vår relation är stark*"; och "*Hur givande är ditt förhållande med din partner*". Respondenterna fick besvara första item med en likertskala som varierade mellan 1 (*extremt olycklig*) till 7 (*perfekt*). Därefter besvarades item 2–16 med en likertskala som varierade mellan 1 (*inte alls*) till 6 (*fullständigt*). I denna studie användes skalan kontinuerlig med ett maximum poäng på 92 och ett minimum poäng på 15. Ett högt värde innebär en hög grad av relations-tillfredsställelse, och ett lågt värde innebär en låg grad av relations-tillfredsställelse. Mätinstrumentet har i tidigare studier haft en Cronbach's α .98 (Funk & Rogge, 2007). I denna studie var mätinstrumentets Cronbach's α .90.

Utsatthet för partnervåld. Detta frågeformulär avsåg att mäta deltagarnas utsatthet för partnervåld i deras nuvarande relation. Mätinstrumentet är baserat på tidigare forskning som mäter olika beteenden relaterade till fysiskt och psykiskt partnervåld vilket i sin tur även stärker den interna validiteten (Dardis, Edwards, Kelley & Gidycz, 2013; Hird, 2000; Perry & Fromouth, 2005; Shen, Chiu & Gao; 2012). Frågorna mätte om respondenten under sin nuvarande relation, under tidigare relationer eller efter en avslutad relation blivit utsatt för våld av sin partner. I denna studie användes endast svar från skalan "nuvarande relation". Frågeformuläret bestod av 33 items, som började med frågan "*Har en partner någonsin gjort något av följande:*"; där exempel items som mäter psykiskt våld är "*Hotat att skada dig via sociala medier*" och "*Förolämpat dig via meddelanden*". Exempel på items som mäter fysiskt våld är "*Kastat ett föremål mot dig*" och "*Hållit fast dig*". Svartalternativen på frågeformuläret baserades på "*ja/nej*" och blev därför dikotoma.

nästkommande avsnitt.

Vinjett & Opinion of Domestic Violence Scale [ODVS] .För att mäta allvarlighetsgraden av respondenternas attityd till partnervåld användes en vinjett och mätinstrumentet ODVS (Ahmed, Aldén, & Hammarstedt, 2013; Fröberg & Strand, 2018). I syfte att mäta grad av attityd med hjälp av ODVS presenterades först en vinjett som var behjälplig för att kunna besvara mätinstrumentet. Mätinstrumentet förutsätter att respondenten får en kontext att förhålla sig till för att kunna besvara frågorna, därav inkluderades en vinjett. Respondenterna läste först vinjetten som bestod av ett fiktivt misshandelsbrott inom partnervåld. Vinjetten är en förkortad version inspirerad från en tidigare studie som undersökte hur polisstudenter ser på partnervåld i samkönade relationer (Fröberg & Strand, 2018). Berättelsen i vinjetten utformades från ett realistiskt scenario som var identifierbar och relaterbar för respondenterna, då kontexten utspelade sig i ett studentliv, vilket återspeglar studiens urvalsgrupp. Våldet som förekom i berättelsen var grundat på mekanismer som karakteriserar normaliseringsprocessen inom partnervåld (Sinisalo & Moser, 2018). Mekanismer som beskrevs i vinjetten var bland annat kontroll, isolering, och knuff. Dessa typer av våld valdes eftersom de är vanligt förekommande våldshandlingar inom partnervåld bland studenter och klassas som låg grad av våld (Frenzel, 2014; Hird, 2000; Perry & Fromouth, 2005; Shen m.fl., 2012).

I efterföljd av vinjetten fick respondenterna besvara frågor utifrån mätinstrumentet ODVS. Mätinstrumentet är relaterat till innehållet i vinjetten, då respondenterna ombads värdera förövarens samt den utsattes beteende. Instrumentet innehåller nio olika items, med en likertskala som varierade mellan 1 (*inte alls*) till 7 (*mycket*). Exempel på de olika item är

“Hur allvarlig är incidenten”; *“X handlande är rättfärdigat”*, *“Hur våldsamt var incidenten?”*, *“Hur ansvarig är X för incidenten?”* och *“På det hela taget, hur mycket sympatiserar du med Y?”*. ODVS är ett tidigare använt och validerat instrument, och är utformat på av Ahmed m.fl. (2013). Mätinstrumentet har i tidigare studier haft en Cronbach's α .79 (Ahmed m.fl., 2013), vilket var detsamma för denna studie då mätinstrumentets hade en Cronbach's α .79. I denna studie var minimum poängen 9 och maximum poängen 63. Ett högt värde visar en accepterande attityd mot partnervåld. Ett lågt värde visar en icke-accepterande attityd.

Pilotstudie. För att stärka validiteten, valdes det att utföra en pilotstudie i avsikt att undersöka att enkäten var genomförbar. Pilotstudien inkluderade totalt 30 respondenter som gavs möjlighet att återkoppla med eventuella kommentarer och åsikter gällande enkäten. Dessa respondenter bestod av personer som på något sätt hade en koppling till en av projektgruppens ansvariga, exempelvis familj, vän eller partner. Enkäten delades ut av samtliga personer inom projektgruppen, därefter diskuterades innehållet enskilt mellan respondenten och den ansvariga personen. Detta gjordes för att kontrollera genomförbarheten av enkäten samt att frågorna var förståeliga. Detta utfördes för att i största möjliga mån säkerställa enkätens validitet och reliabilitet. Därefter diskuterades responsen från pilotstudiens respondenter med samtliga personer som ansvarade för enkäten. Det gjordes inga innehållsmässiga förändringar, utan enbart språkmässiga och strukturella förändringar justerades för ytterligare förtydligande.

Procedur

Enkäterna delades ut och samlades in mellan den 24 - 26 april 2019 vid ett medelstort svenskt universitet. Totalt beräknas tidsåtgången gällande datainsamling cirka 16 timmar. Eftersom denna studie avsåg att undersöka enbart nuvarande studenter, beslutades det att dela ut enkäter för hand i pappersform i syfte säkerställa detta. Då enkäten ingick i ett stort projekt, var det fem olika grupper som delade ut totalt 600 pappersenkäter. Grupperna gick runt på universitetets olika campusområden och tillfrågade studenter om de ville delta i studien, vid samtycke fick respondenten ta del av enkäten och svara enskilt på frågorna. Respondenterna informerades om att enkäten tar cirka 10 minuter att besvara och att den skulle samlas in efter ungefär 20 minuter hade passerat. Detta för att ge respondenterna tidsmarginal och för att inte störa eller påverka de under tiden de fyller i enkäten. Enkäterna inleddes med ett informationsbrev som inkluderade all nödvändig information som kunde vara avgörande för respondents beslut gällande deltagandet (Vetenskapsrådet, 2002). Informationsbrevet redogjorde för studiens syfte, uppskattad tid för genomförande av enkäten och

kontaktuppgifter till studieansvarig. Vidare betonades i informationsbrevet respondenternas anonymitet och att den insamlade data endast skulle användas i studiens syfte. Efter informationsbrevet fick deltagarna fylla i ett samtycke, demografiska bakgrundsfaktorer och resterande frågeformulär i enkäten. En mer utförlig beskrivning av informationsbrevet kommer att presenteras i nästkommande etik-avsnitt.

Etiska aspekter

En del av denna studie ämnade att undersöka utsatthet för partnervåld bland unga universitetsstudenter. Detta var ett ämne som kunde väcka obehag eller vara känsligt för respondenterna och det var därav av stor vikt att tillgodose de forskningsetiska kraven. De fyra forskningsetiska kraven som togs i beaktning var; *informationskravet*, *konfidentialitetskravet*, *nyttjandekravet* och *samtyckeskravet* (Bryman, 2011; Vetenskapsrådet, 2002). Informationsbrevet inkluderade nummer till olika trygghetsorganisationer samt polisens larmcentral för att informera vart respondenterna kunde vända sig om enkäten på något sätt skulle väcka obehag. Informationsbrevet var utformat så att respondenterna kunde riva av och behålla det för att i efterhand ha tillgång till denna information.

I enlighet med informationskravet blev respondenterna informerade om studiens syfte och att det fanns en åldersgräns på 18 år. Informationsbrevet innefattade även information om att deras deltagande var anonymt då inga personuppgifter, som exempelvis namn, inte tillfrågades (Vetenskapsrådet, 2002). Respondenternas enskilda svar kunde därför inte att urskiljas i studiens resultat, utan presenterades på gruppnivå. Gällande konfidentialitetskravet informerades respondenterna om att deras svar behandlades konfidentiellt eftersom den insamlade data förvarades på en säker plats. Detta innebär att de förvarades i ett skåp med kodlås hemma hos en av uppsatsförfattarna. Vidare hade ingen obehörig åtkomst till det insamlade materialet som överfördes till det statistiska datorprogrammet, då en lösenordskyddad dator användes. När analysen av data slutfördes raderades materialet och samtliga pappersenkäter förstördes. I överensstämmelse med nyttjandekravet informerades respondenterna att svaren enbart skulle användas i studiens syfte. Därefter avslutades informationsbrevet med kontaktuppgifter till projektledaren för eventuella frågor eller funderingar. För att tillgodose samtyckeskravet innehöll informationsbrevet information om att deras medverkan var frivillig och respondenternas möjlighet att avbryta deras medverkan närsomhelst under studiens gång utan att uppge orsakerna. Respondenterna fick därefter även fylla i att de samtyckte till att delta i studien.

Eftersom insamlingen av data utfördes fysiskt gjordes det även ytterligare etiska övervägande gällande huruvida det är acceptabelt att fråga om utsatthet i ett offentligt rum. Det fanns en konstans medvetenhet om känsligheten i följd av denna insamlingsmetod, särskilt eftersom studien avser att undersöka utsatthet och attityder till partnervåld. Slutsatsen var att denna insamlingsmetod var genomförbar då syftet ej avsåg att undersöka allvarligare former av partnervåld, utan enbart mindre allvarliga subtila beteenden såsom provokationer, förolämpningar, hot om att göra slut med mera. Dessutom innehöll enkäten flera olika formulär som avsåg att undersöka andra aspekter av ämnet "partnervåld" och inte enbart gällande utsatthet.

Statistiska analyser

Efter datainsamlingen, fördes svaren in i statistiska dataprogrammet, Statistical Package for the Social Sciences [SPSS], för möjliggörande av olika analyser. Innan samtliga analyser genomfördes, förutbestämde en signifikansnivå ($p < 0.05$) (Pallant, 2016). För att besvara studiens syfte och frågeställningar utfördes sju separata oberoende t -test. Oberoende t -test var bäst lämpade för studiens frågeställning eftersom de undersökte skillnader mellan grupper. Detta test förutsätter att jämföra grupper som är oberoende av varandra, samt att den insamlade data visar på en normalfördelning (Borg & Westerlund, 2012). För att ange effektstorleken i ett oberoende t -test används ofta Cohens d . Detta visar skillnaderna mellan grupperna baserat på standardavvikelser. Detta används då ett p -värde enbart visar på om resultatet beror på slumpen eller inte (Pallant, 2016). I denna studie kunde inga effektstorlekar förväntas eller användas som utgångspunkt, istället användes riktlinjer om Cohens d där 0.20 innebär en liten effektstorlek, 0.50 innebär en medelstor effektstorlek och 0.80 innebär en stor effektstorlek (Pallant, 2016).

I samtliga analyser har relations-tillfredsställelse betraktats som den beroende variabeln och använts som kontinuerlig med ett minimumvärde på 15 och maximumvärde på 92. De oberoende variablerna för studiens frågeställningar var utsatthet för partnervåld, fysisk samt psykisk utsatthet och attityder till partnervåld. Utsatthet för partnervåld användes som en dikotom oberoende variabel. Denna data delades upp i två grupper där den ena gruppen bestod av de som hade rapporterat ett värde på 0, vilka var icke-utsatta för partnervåld i deras nuvarande relation. Den andra gruppen bestod av respondenter som hade rapporterat utsatthet för partnervåld med ett värde som varierade mellan 1-17 vilka var utsatta för någon typ av partnervåld i deras nuvarande förhållande. Denna dikotomisering gjordes då de som har markerat någon form av utsatthet har ett värde på minimum 1 och maximum 17. Därefter testades könsskillnader för denna frågeställning, genom att använda samma beroende

variabel, men kön som oberoende variabel och "split file" på den tidigare oberoende variabeln, vilket var utsatthet för partnervåld.

Den oberoende variabeln för andra frågeställningen var typ av utsatthet som sedan dikotomiserades till fysisk och psykisk utsatthet. De personer som var utsatta för både fysisk och psykisk utsatthet blev kategoriserade endast i den fysisk utsatta gruppen då den fysiska utsattheten anses som mer allvarlig typ av partnervåld. De personerna som endast var utsatta för psykiskt partnervåld blev kategoriserade i den psykiskt utsatta gruppen. Detta utfördes i syfte att säkerställa att testet utfördes på två separata grupper (Pallant, 2016).

För den tredje frågeställningen betraktades ODVS som den oberoende variabel som sedan dikotomiserades i två olika grupper. Den grupp som ansågs ha en icke-accepterande attityd varierade mellan 26 till 45 och den grupp som ansågs ha en accepterande attityd varierade mellan 46 till 63. Denna delning utfördes genom att dela poängen på hälften för att skapa en jämn fördelning mellan accepterande respektive icke-accepterande attityd gentemot partnervåld. Vidare testades könsskillnader för denna frågeställning, genom att använda samma beroende variabel men kön som oberoende variabel och en "split file" på den tidigare oberoende variabeln, vilket var attityder till partnervåld.

Resultat

Syftet med denna studie var att undersöka hur den upplevda relations-tillfredsställelsen kan skilja sig vid olika aspekter av partnervåld bland unga universitetsstudenter. Den första frågeställningen avsåg att undersöka om relations-tillfredsställelse skiljer sig vid utsatthet för partnervåld respektive icke-utsatthet för partnervåld. För att undersöka skillnader mellan de som är utsatta respektive icke-utsatta genomfördes en medelvärdesjämförelse med oberoende *t*-test. Resultatet visade en signifikant skillnad mellan de som var utsatta respektive icke-utsatta för partnervåld i förhållande till den upplevda relations-tillfredsställelse. Resultatet från analysen visar på att de som är utsatta för partnervåld i en nuvarande relation har en signifikant lägre grad av upplevd relations-tillfredsställelse jämfört med de som var icke-utsatta för partnervåld (se tabell 1).

För att besvara underfrågan som avsåg att undersöka eventuella könsskillnader till första frågeställning utfördes ett ytterligare separat oberoende *t*-test som presenteras direkt i tabellen under första analysen (se Tabell 1). Syftet med analysen är att jämföra om det fanns eventuella könsskillnader i den upplevda relations-tillfredsställelse mellan personer som är utsatta respektive icke-utsatta för partnervåld i en nuvarande relation. Resultat visade på inga

signifikanta skillnader på grad av relations-tillfredsställelse mellan män och kvinnor som är utsatta och inga heller signifikanta skillnader mellan kvinnor och män som är icke-utsatta.

Tabell 1

Medelvärdesjämförelse av relations-tillfredsställelse i förhållande till utsatthet respektive icke-utsatthet för partnervåld och kvinnor respektive män.

	Utsatta			Icke-utsatta					
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>fg</i>	<i>t</i>	<i>d</i>
RT	42	78,04	11,63	178	82,04	9,48	218	2,35*	0,38
	Utsatta kvinnor			Utsatta män					
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>fg</i>	<i>t</i>	<i>d</i>
RT	28	77,21	12,21	13	81,85	7,27	39	1,26	0,46
	Icke-utsatta kvinnor			Icke-utsatta män					
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>fg</i>	<i>t</i>	<i>d</i>
RT	116	82,39	9,69	62	81,40	9,13	176	-0,66	0,10

Not. *n* = antal personer; *M* = medelvärde; *SD* = standardavvikelse; *fg* = frihetsgrader; *d* = effektstorlek med Cohens *d*; RT= relations-tillfredsställelse. *** $p < 0,001$; ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

Den andra frågeställning (presenteras inte i tabell) avsåg att undersöka eventuella skillnader på den upplevda relations-tillfredsställelse mellan personer som var utsatta för fysiskt partnervåld och psykiskt partnervåld i en nuvarande relation. För att undersöka detta genomfördes ett oberoende *t*-test. Personer som är utsatt för fysiskt våld rapporterade upplevd relations-tillfredsställelse ($M= 80,28$, $SD = 10,28$, $n=14$) medan personer som är utsatta för psykiskt partnervåld rapporterade upplevs relations-tillfredsställelse ($M= 76,93$, $SD= 12,27$, $n=28$). Resultatet visade på icke-signifikanta skillnader $t(40)= .88$, $p > .05$ med en

effektstorlek på

.29. Detta innebär att det inte finns några signifikanta skillnader i upplevd relations-tillfredsställelse mellan personer som utsätts för fysiskt eller psykiskt partnervåld i en nuvarande relation.

Vidare utfördes ett ytterligare oberoende t -test för att besvara tredje frågeställningen.

Frågan avsåg att undersöka om det fanns skillnader på den upplevda relations-tillfredsställelse mellan de som hade en accepterande respektive icke-accepterande attityd till partnervåld.

Resultatet från testet visade på inga signifikanta skillnader i den upplevda relations-tillfredsställelse mellan personer som hade accepterande attityder till partnervåld och de personer som hade icke-accepterande attityd till partnervåld (se Tabell 2).

För att besvara underfrågan som avsåg att undersöka könsskillnader för frågeställning tre genomfördes ett ytterligare separat oberoende t -test. Testet avsåg att undersöka om det finns eventuella könsskillnader i den upplevda relations-tillfredsställelse mellan de som hade accepterande respektive icke- accepterande attityder till partnervåld. Resultatet av analysen visade på inga signifikanta könsskillnader i den upplevda relations-tillfredsställelsen och attityder till partnervåld (se Tabell 2).

Tabell 2

Medelvärdesjämförelse av relations-tillfredsställelse i förhållande till accepterande attityd respektive icke-accepterande attityd till partnervåld och kvinnor respektive män

	AAP			IAP			fg	t	d
	n	M	SD	n	M	SD			
RT	75	80,00	10,76	145	81,94	9,59	218	-1,37	0,19
<hr/>									
	AAP Kvinnor			AAP Män			fg	t	d
	n	M	SD	n	M	SD			
RT	47	81,06	10,99	27	79,18	9,11	72	-0,75	0,19
<hr/>									
	IAP Kvinnor			IAP Män			fg	t	d
	n	M	SD	n	M	SD			
RT	97	81,54	10,14	48	82,77	8,43	143	0,73	0,13

Not. n = antal personer; M = medelvärde; SD = standardavvikelse; fg = frihetsgrader; d = effektstorlek med Cohens d ; AAP= accepteraende attityder till partnervåld, IAP= icke-accepteraende attityd till partnervåld; RT= relations-tillfredsställelse. *** $p < 0,001$; ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

Diskussion

Syftet med denna studie var att studera hur den upplevda relations-tillfredsställelsen kan skilja sig vid olika aspekter av partnervåld. De aspekter studien avsåg att undersöka specifikt var utsatthet för partnervåld, typ av utsatthet och attityder till partnervåld bland unga universitetsstudenter. Resultatet visade att upplevd relations-tillfredsställelse i en nuvarande relation signifikant skiljer sig mellan de som är utsatta respektive icke-utsatta för partnervåld. Denna skillnad kunde däremot inte hittas mellan könen. Vidare visade resultatet att det inte fanns några signifikanta skillnader mellan upplevd relations-tillfredsställelse beroende på utsatthet för fysiskt eller psykiskt partnervåld. Slutligen visade resultatet även att det inte

fanns någon signifikant skillnad gällande relations-tillfredsställelse och grad av accepterande attityd gentemot partnervåld. Detta innebär att de som har en accepterande attityd till partnervåld, rapporterar samma grad av relations-tillfredsställelse som individer med en icke-accepterande attityd. Det fanns inte heller några specifika skillnader mellan grad av accepterande attityd bland kvinnor och män. Detta innebär att upplevd relations-tillfredsställelse inte skiljer sig beroende på attityd gentemot partnervåld.

Ett fynd i resultatet var att unga universitetsstudenter som var utsatta för partnervåld upplevde en lägre grad av relations-tillfredsställelse i en nuvarande relation, än de som är icke-utsatta för partnervåld i en nuvarande relation. En lägre grad av upplevd relations-tillfredsställelse är en förekommande konsekvens vid utsatthet för partnervåld (Kaura & Lohman, 2007; Rhatigan & Street, 2005; Weigel & Ballard-Reisch, 2002). Att vara utsatt för partnervåld resulterar med en negativ inverkan på relations-tillfredsställelse och en ökad sannolikhet för konflikter och missnöje i relationen (Burman & Margolin, 1992; Kaura & Lohman, 2007). Utifrån teorin om normaliseringsprocessen finns det en utgångspunkt att individer som utsätts för partnervåld bör rapportera en högre grad av relations-tillfredsställelse. Teorin menar att våld successivt normaliseras och neutraliseras i en våldsam relation och därav påverkas inte relations-tillfredsställelsen vid utsatthet för partnervåld (Amnesty, 2011; Frenzel, 2014; Lundgren m.fl., 2001; Prop. 1997/98:55). Detta går emot studiens resultat då det inte går att återfinna det förväntade resultatet utifrån det teoretiska perspektivet. En förklaring till detta kan vara att dessa individer inte har varit utsatta för våld i relationen under en längre tid, eftersom teorin menar att normaliseringsprocessen förstärks när våld utövas under en mer omfattande tidsperiod. Detta kan även förklaras med studiens urval som inkluderar relationer som varierar mellan *“dejtat samma i 2 månader eller mindre”* till *“gift”*. Studien undersökte inte längden på deras relationer, och det saknas därför kunskap i hur stor utsträckning normaliseringsprocessen kan tillämpas. Urvalet bestod också av universitetsstuderande mellan 19–29 år, vilket kan innebära att deras relationer inte pågått under en längre tidsperiod under deras liv. Därav kan det innebära att den utsatta inte genomgått en normalisering av våldet i relationen och påverkas därför negativt, vilket även påverkar den upplevda graden av relations-tillfredsställelse.

Trots att resultatet visade att de som var utsatta för partnervåld rapporterade en signifikant lägre grad av relations-tillfredsställelse, så var deras grad av relations-tillfredsställelse ändå hög. Deras medelvärde på grad av relations-tillfredsställelse var 77,2 och det rekommenderade cut-off värdet mellan en låg och hög grad av relations-tillfredsställelse för CSI-skalan är 51,5 (Funk & Rogge, 2007). Detta innebär att utsatthet för partnervåld inte

nödvändigtvis leder till att individer upplever lägre grad av relations-tillfredsställelse. Anledningar till att det i denna studie kunde identifieras en grupp som var utsatta för partnervåld men som ändå upplever en högre grad av relations-tillfredsställelse i en nuvarande relation kan förklaras på flera sätt. Detta grundar sig bland annat i den teoretiska förankringen, normaliseringsprocessen. Förhållandet mellan utsatthet för partnervåld och en hög grad av upplevd relations-tillfredsställelse baseras på att individer accepterar och normaliserar våldet i en relation (Capaldi & Crosby, 1997; Hendrick, 1988; Jackson m.fl., 2000; Lundgren m.fl., 2001). Detta i sin tur leder till att individer inte inser allvarlighetsgraden i våldet och inte anser sig själv som utsatta för partnervåld, vilket inte påverkar den upplevda relations-tillfredsställelsen. En annan förklaring till varför de som var utsatta för partnervåld i denna studie rapporterade en relativt hög grad av relations-tillfredsställelse kan bero på att denna studie enbart undersökte subtila beteenden inom partnervåld. Frågeformuläret som mätte utsattheten för partnervåld inkluderade mild grad av partnervåld såsom kontrollerande beteenden eller aggressiva beteenden som exempelvis bli fasthållen eller knuffad. Detta kan sannolikt innebära att de utsatta inte anser sig vara utsatta för partnervåld och upplever då inte heller en lägre grad av relations-tillfredsställelse. Detta utfall skulle kunna förklara att individer som utsätts för grövre former av våld partnervåld rapporterar lägre grad av upplevd relations-tillfredsställelse (Bauserman & Arias, 1992). Vidare visade resultatet i denna studie ingen signifikant skillnad mellan utsatta kvinnor respektive utsatta mäns upplevda relations-tillfredsställelse. Detta var ett oväntat resultat då enligt tidigare studier drabbas kvinnor i större utsträckning av emotionella konsekvenser utav utsatthet för partnervåld (Katz, Kuffel & Coblenz, 2002; Lundgren m.fl. 2001). Därmed poängteras att kvinnor upplever större psykiska konsekvenser i form av ångest, vrede och hat, som ett resultat av partnervåld vilket skiljer hur tillfredsställd kvinnan är i relationen i jämförelse med män (Foshee, 1996; Lundgren m.fl., 2001). Dessutom är kvinnor mer benägna att beskylla sig själva och anse sig själv som orsaken till varför de blir utsatta för partnervåld, vilket leder till lägre grad av upplevd relations-tillfredsställelse. Det betonas att män inte upplever samma form av emotionella påfrestningar och därav påverkas inte deras relations-tillfredsställelse i samma utsträckning (Katz m.fl., 2002). Män upplever inte heller att de är orsaken till deras utsatthet på samma sätt som kvinnor, därav påverkas de i mindre utsträckning. En förklaring till varför det inte kunde hittas några skillnader mellan könen och deras upplevda relations-tillfredsställelse kan bero på att samtliga inom urvalet rapporterade en högre grad av relations-tillfredsställelse. Detta i sin tur kan innebära att respondenterna inte ansåg sig vara utsatta för partnervåld, då studien enbart mätte subtila beteenden inom

partnervåld. Hade studien haft avsikt att studera allvarligare former av partnervåld, kan resultatet fått ett annat utfall.

En annan central del av resultatet var att det inte kunde identifieras några skillnader mellan upplevd relations-tillfredsställelse och attityder till partnervåld. Detta går dock emot tidigare forskning som menar att grad av accepterande attityd gentemot partnervåld kan påverka den upplevda relations-tillfredsställelse (Heise, 2011; Kaura & Lohman, 2009; Wang, 2019). De individer som har en icke-accepterande attityd upplever en lägre grad av relations-tillfredsställelse, då de i större utsträckning motsätter sig det negativa beteendet och våldet. Vidare menar forskning att relations-tillfredsställelse påverkas i mindre utsträckning av de utsatta individer som har en accepterande attityd gentemot partnervåld (Jackson m.fl., 2000; Kaura & Lohman, 2007). En anledning till det icke-signifikanta resultat kan bero på det metodologiska tillvägagångssätt, då den oberoende variabeln "attityder till partnervåld" delades upp bland samtliga poäng av urvalet, går det inte att utesluta att de som befinner sig nära mittpunkten av mätningen inte har påverkat utfallet.

Att den upplevda relations-tillfredsställelse inte skiljde sig mellan fysiskt eller psykiskt våld är något som motsätter den tidigare kunskapen som visat att fysiskt våld ger allvarligare konsekvenser samt påverkar den relations-tillfredsställelsen i högre grad än psykiskt våld (Frenzel, 2014; Srinivas & DePrince, 2015). Anledning till detta resultat kan bero på det metodologiska valet som undersöker en låg allvarlighetsgrad av partnervåld. Då tidigare studier har undersökt allvarligare beteenden går det därför inte att utesluta att studien hade fått ett annat resultat om allvarligare typ av partnervåld hade undersökts. Däremot kan dessa subtila beteenden betraktas som lika allvarliga då de inte skiljer den upplevda relations-tillfredsställelse åt. Dessutom är det utifrån den teoretiska förankringen, normaliseringsteorin, lika viktigt att beakta fysiskt och psykiskt våld på samma sätt då de har samma förutsättningar att normaliseras i en våldsam relation (Amnesty, 2011; Frenzel, 2014; Lundgren m.fl., 2001; Prop. 1997/98:55).

Metoddiskussion

Utsatthet för partnervåld är ett fenomen som bör mätas med försiktighet. Det har under studiens gång ständigt tagits i beaktning gällande känsligheten som kunde uppkomma i följd av ämnet. Det fanns även i åtanke att respondenter potentiellt valt att inte svara sanningsenligt gällande deras utsatthet. Av denna risk har enkäten inkluderat flera frågeformulär som inte enbart efterfrågar om utsatthet. Dessutom ämnade denna studie att endast undersöka subtila beteenden inom partnervåld. Vid efterfrågan om utsatthet, bearbetades denna del i enkäten ett flertal gånger för att skapa en kontext som var lätthanterlig att besvara. Frågeformuläret

gällande utsatthet inkluderade även flera beteenden som inte omfattas av definitionen för partnervåld. Exempel på sådant beteende är om respondenten blivit uppringd flera gånger, vilket inte är en kriminell handling. Däremot kan valet att endast mäta subtila former av beteenden ha påverkat utkomsten, då de som rapporterade utsatthet för partnervåld kanske inte själva anser sig utsatta. Den utsatta gruppen varierade även mellan 1–17, och det går inte att utesluta att det finns skillnader inom gruppen. Detta då relations-tillfredsställelsen kan skilja sig mellan en hög grad av utsatthet och en låg grad av utsatthet (Burman & Margolin, 1992; Capaldi & Crosby, 1997; Rhatigan & Street, 2005). Mätinstrumentet ODVS är ett tidigare validerat mätinstrument som har använts i flera tidigare studier (Ahmed m.fl., 2013; Fröberg & Strand, 2018). Däremot, har denna skala tidigare använts som en kontinuerlig skala, och det går därav inte att utesluta att studiens indelning av poängen från respondenterna kan ha påverkat resultatet. Studien är däremot baserad på tidigare forskning och har använt flera tidigare validerade mätinstrument som grund för datainsamlingen (Ahmed m.fl., 2013; Funk & Rogge, 2007), vilket är viktig styrka i denna studie. De tidigare validerade mätinstrumenten har bidragit till en ökad reliabilitet, det vill säga ökad replikerbarhet (Borg & Westerlund 2012; Bryman, 2011).

Vidare har studiens kvantitativa forskningsmetod även inneburit en metod som bidragit till möjlighet att inkludera ett stort urval. Dock hade den föreliggande studien ett antal inklusionskriterier vilket ledde till ett stort bortfall och därav försvårade möjligheten till att utföra en tvåvägs-Anova. Vid genomförande av detta test kan det undersökas interaktionseffekter mellan relations-tillfredsställelse, utsatthet för partnervåld och attityder till partnervåld vilket hade gett en fördjupad förståelse kring dessa fenomen. En annan styrka att studien erhöll en könsfördelning i urvalet som var representativ för det undersökta universitet vilket i sin tur leder till en rättvis jämförelse mellan könen. Dessutom kan den externa validitet med den föreliggande studien betraktas som en svaghet då stickprovsdata inte kan generaliseras till övrig population, eftersom urvalet var litet (Bryman, 2011). Vidare kan inte studien säkerställa att det finns kausala samband som kan generaliseras till övriga populationen. Visserligen identifierades i resultatdelen en signifikant skillnad mellan olika grupper, men det saknas tillräckligt med underlag för att hävda att samma skillnad går att återfinna i populationen. Skillnaden som identifierades mellan grupperna skulle kunna bero på ett andra faktorer såsom respondenternas individuella erfarenheter. Det skulle även kunna bero på respondenternas egna tolkningar till enkätfrågorna.

En annan styrka är att studiens index hade högt Cronbach's alpha eftersom mätinstrumenten

översteg den lägsta nivån (α -värde = 0,7), vilket medför ett tillförlitligt index (Pallant, 2016). För att ytterligare stärka studiens statistiska analys beslutades en signifikansnivå på $p = 0,05$ innan testernas genomförande. Detta innebär att det signifikanta resultatet med störst sannolikhet inte beror på slumpen (Bryman, 2011; Pallant, 2016). En ytterligare styrka med studiens metodförfarande var att datainsamlingen genomfördes fysiskt, det vill säga att enkäten delades ut för hand i pappersformat vid universitets olika campusområden. Detta val av genomförande resulterade med att samtliga uppsatsförfattare kunde kontrollera inklusionskraven för respondenterna. Innebörden av denna kontroll var att säkerställa att respondenten var nuvarande student samt var över 18 år. Konsekvensen som kan diskuteras i följd av denna form av datainsamling är om respondenten behandlades med full konfidentialitet, då personerna som samlade in data hade tillgång till varje enskild respondents svar. Detta togs dock i beaktning hos samtliga uppsatsförfattare som visade full hänsyn till denna företeelse. Med avseende att säkerställa så hög konfidentialitet som möjligt lämnades varje respondent för att enskilt besvara enkäten utan påverkan av uppsatsförfattarna. Därefter utfördes det en randomiserad blandning av enkäterna innan genomgång av data.

Praktiska implikationer och framtida forskning

Den föreliggande studien har undersökt hur upplevd relations-tillfredsställelse skiljer sig beroende på olika aspekter av partnervåld. Dessa aspekter har undersökts då det finns ett behov av att öka kunskapen kring dessa fenomen. Enligt vår litteratursökning fanns det begränsat med forskning som undersöker interaktionen mellan dessa aspekter. Således bör framtida studier undersöka denna interaktionseffekt genom exempelvis en tvåvägs-Anova för att undersöka interaktionen mellan relations-tillfredsställelse, utsatthet för partnervåld och attityder till partnervåld. Kunskap om denna interaktionseffekt, kan leda till nya genombrott inom det kriminologiska forskningsfältet. Detta kan i sin tur bidra till fler effektiva brottspreventiva åtgärder i syfte att motverka partnervåld. Dessutom kan en ökad kunskap om upplevd relations-tillfredsställelse vid partnervåld innebära en förutsättning för att olika samhällsaktörer ska erbjuda anpassat stöd och hjälp till de utsatta individerna.

En aspekt som kan tas i åtanke vid framtida forskning är att resultaten av denna studie är baserad på en undersökning på universitetsstudenter mellan åldrarna 19-29 år. Trots att studien inkluderade en urvalsgrupp som har en förhöjd risk att utsättas för partnervåld i en relation, bör framtida forskning innehålla ett större och varierat urval med bredare åldersintervall (Frenzel, 2014; Kaura & Lohman, 2009; Park & Kim, 2017). Detta för att möjliggöra generalisering på hela populationen.

Enligt studiens resultat identifierades inga skillnader på den upplevda relations-

tillfredsställelsen mellan fysiskt och psykiskt partnervåld, vilket kan ha orsakats av de subtila beteenden som undersöktes. En undersökning av allvarigare typ av partnervåld skulle kunna medföra ett annorlunda utfall. Det är dock en viktig kunskap att ta hänsyn till, speciellt vid utformning av brottsförebyggande åtgärder, då subtilt psykiskt våld bör tas i lika stor beaktning som subtilt fysiskt våld. Dessutom bör brottsförebyggande åtgärder riktas in och implementeras mot unga vuxna samt bör uppmärksammas vid olika universitet.

Slutsatser

Sammanfattningsvis var studiens mest väsentliga resultat att graden av upplevd relations-tillfredsställelse skiljer sig vid utsatthet av partnervåld i en nuvarande relation. Med stöd av tidigare forskning samt normaliseringsprocessen är en lägre grad av relations-tillfredsställelse en förekommande konsekvens av partnervåld. Försättningsvis identifierades inga könsskillnader på den upplevda relation-tillfredsställelse vid utsatthet av partnervåld. Gällande grad av accepterande attityd kunde studien inte fastställa några skillnader på grad upplevd relations-tillfredsställelse samt några könsskillnader. Vidare konstaterades att fysiskt och psykiskt våld bör betraktas på samma sätt då det inte fanns någon signifikant skillnad på den upplevda relations-tillfredsställelsen. Till följd av det framtagna resultatet bör framtida forskning bedriva motsvarande studier med fokus på interaktionseffekter mellan relations-tillfredsställelse, utsatthet för partnervåld samt attityder till partnervåld. Sådan forskning kan således utvidga kunskapen kring dessa fenomen samt bidra till effektivisering av brottspreventiva insatser.

Referenslista

- Ahlborg, T., Lilleengen, A-M., Lönnfjord, V. & Petersen, C. (2012). Quality of dyadic relationship in Swedish men and women living in long-term relationships and in couples in family counselling – Introduction of a new self-report measure, QDR36. *Nordic Psychology*, 61, 23-46. doi: 10.1027/1901-2276.61.3.23
- Ahmed, A., Aldén, L. & Hammarstedt, M. (2013). Perceptions of Gay, Lesbian, and Heterosexual Domestic Violence Among Undergraduates in Sweden. *International Journal of Conflict and Violence*, 7(2), 250-260.
- Anderson, J., Chen, W., Johnson, M., Lyon, S., Chih-Yuan, L., Fuming, Z., Gary, R. & Peterson, F. R. (2011). Attitudes Toward Dating Violence Among College Students in Mainland China: An Exploratory Study. *Violence and victims*, 26, 631-647. doi: 10.1891/0886-6708.26.5.631
- Amnesty. (2011). *Mäns våld mot kvinnor i nära relationer*. Stockholm: Amnesty. Hämtad från <https://www.amnesty.se/vara-rattighetsfragor/kvinnors-rattigheter/vald-mot-kvinnor/>
- Axell, S. (2018). *Brott i nära relationer bland unga*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Hämtad från https://www.bra.se/download/18.c4ecee2162e20d258c4a9ea/1553612799682/2018_Brott_i_nara_relationer_bland unga.pdf
- Baucom, D. H., Epstein, N. & La Tillade J. L. (2002). *Cognitive - Behavioral Therapy. I Clinical Handbook of Couple Therapy*. New York: The Guilford Press.
- Bauserman, S-A. K. & Arias, I. (1992). Relationships Among Marital Investment, Marital Satisfaction, and Marital Commitment in Domestically Victimized and Nonvictimized Wives. *Violence and Victims*, 7, 287-296. doi:10.1891/0886-6708.7.4.287
- Bethke, T. M. & DeJoy, D. M. (1993). An experimental study of factors influencing the acceptability of dating violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 8, 36–51. doi: 10.1177/088626093008001003
- Borg, E. & Westerlund, J. (2012). *Statistik för beteendevetare* (3. uppl.). Stockholm: Liber
- Bowen, E., Holdsworth, E., Leen, E., Sorbring, E., Jaans, S. & Awouters, V. (2013). Northern European Adolescent Attitudes Toward Dating Violence. *Violence and Victims*, 28, 619-634. doi: 10.1891/0886-6708.VV-D-12-0009
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder* (2. uppl.). Stockholm: Liber.
- Burman, B. & Margolin, G. (1992). Analysis of the association between marital relationships and

- health problems: An interactional perspective. *Psychological Bulletin*, 112(1), 39- 63
- Capaldi, D. M. & Crosby, L. (1997). Observed and Reported Psychological and Physical Aggression in Young, At-Risk Couples. *Social Development*, 6, 137-269. doi: doi.org/10.1111/j.1467-9507.1997.tb00101.x
- Coker, A. L., Davis, K. E., Arias, I., Desai, S., Sanderson, M., Brandt, H. & Smith, P. (2002). Physical and Mental Health Effects of Intimate Partner Violence for Men and Women. *American Journal of Preventive Medicine*, 23, 260-268. doi: 10.1016/S0749-3797(02)00514-7
- Cramer, D. (2003). Facilitativeness, Conflict, Demand for Approval, Self-Esteem, and Satisfaction With Romantic Relationships. *The Journal of Psychology*, 137, 85-98. doi. 10.1080/00223980309600601
- Dardis, C. M., Kelley, E. L., Edwards, K. M. & Gidycz, C. A. (2013). A Mixed-Methodological Examination of Investment Model Variables Among Abused and Nonabused College Women. *Journal of American College Health*, 61, 36-43. doi: 10.1080/07448481.2012.750609
- Ferrari, G., Agnew-Davies, R., Bailey, J., Howard, L., Howarth, E., Peters, T. J., Sardinha, L. & Solomon, G. F. (2016). Domestic violence and mental health: a cross-sectional survey of women seeking help from domestic violence support services. *Global health action*, 9. doi: 10.3402/gha.v9.29890
- Foshee, V. A. (1996). Gender differences in adolescent dating abuse prevalence, types and injuries. *Health Education Research*, 11, 275-286. doi: https://doi.org/10.1093/her/11.3.275-a
- Frenzel, A. (2014). *Brott i nära relationer - en nationell kartläggning* (2014:8). Stockholm: Ordförandet AB. Hämtad från Brottsförebyggande rådet: https://www.bra.se/download/18.9eaaede145606cc8651ff/1399015861526/2014_8_Brott_i_nara_relationer.pdf
- Fröberg, S. & Strand, S. (2018). Police students' perceptions of intimate partner violence in same-sex Relationship. *Partner abuse*, 9, 181-201. doi:10.1891/1946-6560.9.2.181
- Funk, J. L. & Rogge, R. D. (2007). Testing the ruler with item response theory: Increasing precision of measurement for relationship satisfaction with the Couples Satisfaction Index. *Journal of Family Psychology*, 21, 572-583. doi: 10.1037/0893-3200.21.4.572
- Graham, J. M., Diebels, K. J. & Barnow, Z. B. (2011). The Reliability of Relationship Satisfaction: A Reliability Generalization Meta-Analysis. *Journal of Family Psychology*, 25, 39-48. doi: 10.1037/a0022441

- Heise, L. L. (2011). *What works to prevent partner violence? an evidence overview*. London: School of Hygiene and Tropical Medicine.
- Hendrick, S. (1988). A Generic Measure of Relationship Satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, 50(1), 93-98.
- Hester, M., Ferrari, G., Jones, S. K., Williamson, E., Bacchus, L. J., Peters, T. J. & Feder, G. (2015). Occurrence and impact of negative behaviour, including domestic violence and abuse, in men attending UK primary care health clinics: a cross-sectional survey. *BMJ Open*, 5. doi: 10.1136/bmjopen-2014-007141
- Hird, M. J. (2000). An Empirical study of adolescent dating aggression in the U.K. *Journal of Adolescence*, 23, 69-78. doi: 10.1006/jado.1999.0292
- Jackson, S. M., Cram, F. & Seymour, F. W. (2000). Violence and Sexual Coercion in High School Students' Dating Relationships. *Journal of Family Violence*, 15(1), 23-36. doi: <https://doi.org/10.1023/A:1007545302987>
- Kamimura, A., Nourian, M. M., Assasnik, N. & Franchek-Roa, K. (2016). Intimate partner violence-related experiences and mental health among college students in Japan, Singapore, South Korea and Taiwan. *International Journal of Social Psychiatry*, 62, 262-270. doi: 10.1177/0020764016629700
- Kaura, S. A. & Lohman, B. J. (2007). Dating Violence Victimization, Relationship Satisfaction, Mental Health Problems, and Acceptability of Violence: A Comparison of Men and Women. *Journal of Family Violence*, 22, 367-381. doi: 10.1007/s10896-007-9092-0
- Kaura, S. A. & Lohman, B. J. (2009). Does acceptability of violence impact the relationship between satisfaction, victimization, and commitment levels in emerging adult dating relationships? *Journal of Family Violence*, 24, 349-359. doi:10.1007/s10896-009-9234-7
- Katz, J., Kuffel, S. W. & C, A. (2002). Are There Gender Differences in Sustaining Dating Violence? An Examination of Frequency, Severity, and Relationship Satisfaction. *Journal of Family Violence*, 17, 247-271. doi: 10.1023/A:1016005312091
- Lundgren, E, Heimer, G, Westerstrand, J., & Kalliokoski, A-M. (2001). *Slagen dam: Mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige - en omfångsundersökning*. Umeå: Brottsoffermyndigheten.
- McNaughton Reyes, H. L., Foshee, V. A., Niolon, P. H., Reidy, D. E. & Hall, J. E. (2016). Gender Role Attitudes and Male Adolescent Dating Violence Perpetration: Normative Beliefs as Moderators. *Journal of Youth and Adolescence*, 45, 350-360. doi: 10.1007/s10964-

015-0278-0

- Paat, Y-F. & Markham, C. (2019). The Roles of Family Factors and Relationship Dynamics on Dating Violence Victimization and Perpetration Among College Men and Women in Emerging Adulthood. *Journal of Interpersonal Violence*, 34, 81-114. doi: 10.1177/0886260516640544
- Pallant, J. (2016). *SPSS Survival Manual: A Step by Step Guide to Data Analysis Using IBM SPSS*. Maidenhead: Open University Press.
- Park, S & Kim, S-H. (2017). Who Are the victim and Who Are the Perpetrators in Dating Violence?: Sharing the Role of Victim and Perpetrator. *Trauma, Violence & Abuse*. doi: 10.1177/1524838017730648
- Perry, A. R. & Fromuth, M. E. (2005). Courtship violence using couple data: Characteristics and perceptions. *Journal of Interpersonal Violence*, 20, 1078-1095. doi:10.1177/0886260505278106
- Peterson, K., Sharps, P., Banyard, V., Powers, R. A., Kaukinen, C., Gross, D., Decker, M. D., Baatz, C. & Campbell, J. (2018). An Evaluation of Two Dating Violence Prevention Programs on a College Campus. *Journal of Interpersonal Violence*, 33, 3630-3655. doi: 10.1177/0886260516636069
- Prop. 1997/98:55: 55. *Kvinnofrid*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/49bba3/contentassets/1733625e719c43b28f073fa9cdec90f2/kvinnofrid-prop.-19979855>
- Radzilani-Makatu, M. & Mahlalela, R. (2015). Perceptions of dating violence by undergraduate students at a South African university. *Journal of Psychology in Africa*, 25, 25-31. doi: 10.1080/14330237.2015.1007598
- Rhatigan, D. L. & Axsom, D. K. (2006). Using the Investment Model to Understand Battered Women's Commitment to Abusive Relationships. *Journal of Family Violence*, 21, 153-162. doi:10.1007/s10896-005-9013-z
- Rhatigan, D. L. & Street, A. E. (2005). The Impact of Intimate Partner Violence on Decisions to Leave Dating Relationships - A Test of the Investment Model. *Journal of interpersonal violence*, 20, 1580-1597. doi:10.1177/0886260505280344
- Rosén, A-S. (2019). Attityd [Information]. Hämtad 190523 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/attityd>
- Rusbult, C. E., Martz, J. M. & Agnew, C. R. (1998). The Investment Model Scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Personal relationships*, 5, 357-387. doi:10.1111/j.1475-6811.1998.tb00177.x

- Shen, A. C-T., Chiu, M. Y-L. & Gao, J. (2012). Predictors of dating violence among chinese adolescents: The role of gender-role beliefs and justification of violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 27(6), 1066-108.
- Sinisalo, E. & Moser, H. L. (2018). *Våld i nära relationer: socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Stockholm: Liber
- Smith Slep, A., Foran, H., & Heyman, R. (2014). An ecological model of intimate partner violence perpetration at different levels of severity. *Journal of Family Psychology*, 28, 470-482. doi:10.1037/a0037316
- Socialstyrelsen. (u.å.). Definition av våld och utsatthet i nära relationer [Informationsinlägg]. Hämtad 190417 från <https://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/valdsutovare/definition>
- Srinivas, T., & DePrince, A. P. (2015). Links between the police response and women's psychological outcomes following intimate partner violence. *Violence And Victims*, 32-48. doi:10.1891/0886-6708.VV-D-13-00109
- Straus, M. A. (2008). Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and Youth Services Review*, 30(1), 252-275. doi: 10.1016/j.childyouth.2007.10.004
- Trost, J. & Hultåker, O. (2016). *Enkätboken* (5. uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.
- Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Wang, L. (2019). Education, Perception Factors, and Prevention of Intimate Partner Violence: Empirical Research on Chinese University Students' Perceptions and Attitudes Concerning Intimate Partner Violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 34, 1611-1632. doi: 10.1177/0886260516652263
- Weigel, D. J. & Ballard-Reisch, D. S. (2002). Investigating the Behavioral Indicators of Relational Commitment. *Journal of Social and Personal Relationships*, 19, 403-423. doi: 10.1177/0265407502193006
- World Health Organization [WHO]. (2002). *World report on violence and health*. Genève: WHO Library Cataloguing-in-Publication Data. Hämtad från WHO: https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/full_en.pdf
- Örebro Universitet. (2018). *Årsredovisning 2018*. Örebro: Repro. Hämtad från Örebro universitet https://www.oru.se/globalassets/inforum-sv/centrala-dokument/styrdokument/verksamhetsplanering/arsredovisning_verksamhetsberattelse

<r/arsredovisningar/arsredovisning-2018-orebro-universitet-accessible.pdf>